

Центральна міська бібліотека для дорослих
ім. Бориса Антоненка-Давидовича

НОБЕЛІВСЬКА ПРЕМІЯ З ЛІТЕРАТУРИ 2018 – 2019 РОКИ.

Пам'ятка

Ромни – 2019

Нобелівська премія з літератури 2018 – 2019 роки:
пам'ятка / Центральна міська бібліотека для дорослих ім.
Бориса Антоненка-Давидовича; укладач В. І. Салогуб. –
Ромни, 2019.

Пам'ятка «Нобелівська премія з літератури 2018 – 2019 роки» знайомить користувачів з лауреатами однієї з найпрестижніших літературних премій світу. Містить посилання на електронні ресурси, де можна дізнатися більше інформації про цих людей. Корисна всім, хто цікавиться сучасним літературним процесом.

НАША АДРЕСА:

Центральна міська бібліотека для дорослих
ім. Бориса Антоненка-Давидовича

вул. Коржівська, 94

м. Ромни

42000

Тел. 5-31-53

ел. адреса: cmb@vk-romny.gov.ua

Вступ.

10 жовтня 2019 року Нобелівський комітет Шведської академії оголосив лауреатів Нобелівських премій з літератури за 2018 та 2019 роки. Ними стали польська письменниця українського походження Ольга Токарчук (премія за 2018 рік) та австрієць Петер Гандке (премія за 2019 рік).

У 2018 році Шведська королівська академія наук заявила, що того року вирішила не оголошувати переможця з літератури. Причиною цьому стали корупційні скандали і звинувачення чоловіка однієї з членів академії в сексуальних домаганнях.

Нобелівська премія з літератури присуджується від 1901 року. Її лауреатами відтоді стали загалом 114 осіб.

Приз у розмірі дев'ять мільйонів шведських крон (740 000 фунтів стерлінгів) присуджується автору, який, за словами заповіту Альфреда Нобеля, написав «найвидатнішу роботу».

Ольга Токарчук і її історичні екскурси.

Письменниця та поетеса Ольга Токарчук стала п'ятим літератором з Польщі, удостоєними Нобелівської премії. У різні роки «літературного Нобеля» отримували польські письменники Генрік Сенкевич, Владислав Реймонт, Чеслав Мілош та Віслава Шимборська.

Нобелівський комітет підкреслив, що у роботах Ольги Токарчук присутня «уява, яка з енциклопедичною пристрасстю показує руйнування кордонів як спосіб жити».

Ольга Токарчук народилася у родині українських емігрантів, закінчила психологічний факультет Варшавського університету, працювала психотерапевтом у Валбжиху. Зараз працює у редколегії польського журналу «Політична критика».

Перша літературна робота Ольги – збірка віршів, а велику прозу вона вперше видала у 1993 році – «Шлях людей книги». З того часу Ольга Токарчук написала романи «Бігуни», «Гра на різних барабанах», «Останні історії», «Будинок денний, будинок нічний» та оповідання «Че Гевара», «Номери», «Книги Іакова».

У 2008 році Токарчук отримала польську літературну премію «Ніке» за роман «Бігуни». У 2013 році на Міжнародному літературному фестивалі їй вручили Премію Віленіц, а у 2018 році – Міжнародну Букерівську премію, яку присуджують за літературний твір, перекладений на англійську мову та виданий у Великобританії.

Основний мотив творчості Токарчук – стосунки між людьми та відносини між народами в історичному контексті. Вона пише про історію Середньовіччя та становлення народів світу, про реальних історичних героїв, приправляючи тексти власними філософськими ремарками. На думку літературознавців, її проза сприяє зближенню народів світу і культур та встановленню контактів між ними.

«Ольга Токарчук не розглядає реальність як щось стабільне і вічне. Її романи будуються на культурних суперечностях: природа проти культури, розум проти божевілля, чоловік проти жінки, дім проти чужини», – так прокоментували творчість Токарчук у Нобелівському комітеті.

У часи тотальної урбанізації Токарчук пише про маленькі локуси й територію пограниччя. У польському міфічному селі Правіку в самісінькому серці Польщі, на перетині українських, польських та єврейських культур, химерно переплітається існування людей і рослин. У невеликому прикордонному селі Клодзька пенсіонерка Яніна Душейко розслідує вбивства й переймається ставленням людей до тварин. Десь у Сілезії, на околиці

світу, персонажі застрягли у містечку Нова Руда – місці, де не буває нічого нового й навіть новини приходять із запізненням. Герої Токарчук обирають життя а то і смерть на кордоні, на межі природи й цивілізації. Вони мріють наблизитися до рослин і зірок, досягнути мистецтво природних перетворень, вписати себе в рустикальний, а не міський ландшафт.

Мандрі, паломництва, подорожі – одна з улюблених тем Токарчук. І роман «Бігуни», і «Книги Якова», і «Веди свій плуг понад кістками мертвих» – про переміщення у просторі, причому мандрують не лише люди, а й тварини та навіть планети небосхилом. Так само мандрує прозою читач, щоразу вибудовуючи нові маршрути й зустрічаючись із авторкою на полі тексту.

У комітеті також зазначили, що найголовніше літературне досягнення Токарчук – опублікований у 2014 році історичний роман «Книги Іакова». Цей роман може бути особливо цікавий українцям, бо дія відбувається на Поділлі та Галичині XVIII століття.

Електронні ресурси:

Ермак Г. Ольга Токарчук, нобелівська лауреатка: хто вона і як пов'язана з Україною // BBC News Україна : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50000291> (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

Романцова Б. За що Ольга Токарчук отримала Нобелівську премію // ЛітАкцент : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2019/10/11/za-shho-olga-tokarchuk-otrimala-nobelivsku-premiyu/> (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

Ольга Токарчук // Вікіпедія : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ольга_Токарчук (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

Савицький Ю. Лауреат Нобелівської премії Ольга Токарчук працює над новим романом – про стосунки українців і поляків // Радіо Свобода : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/30210327.html> (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

Петер Гандке і його філософія та авангардизм.

Нобелівський комітет вручив премію Петеру Гандке з формулюванням «за впливові роботи, у яких з лінгвістичною обдарованістю досліджується периферія і своєрідність людського існування». Гандке став другим (після Ельфріди Єліне) австрійським письменником, котрому вручили Нобелівську премію. Його назвали одним з найвпливовіших європейських письменників після Другої Світової війни.

Петер Гандке народився у 1942 році у Каринтії, словенській провінції Австрії, закінчив юридичний факультет Грацького університету імені Карла і Франца та розпочав свій літературний шлях у 1960-ті, ще будучи студентом. Гандке – вмілий авангардист та критик красного письменства, володар багатьох літературних премій, як-от: Літературної премії Штирії, Шиллерівської премії міста Мангайм, Премії Георга Бюхнера та Премії Франца Кафки.

Світову популярність Гандке здобув на початку 1970-х років, написавши «Наругу над публікою» і «Страх воротаря перед пенальті».

Цікаво, що Петер Гандке брав участь у написанні кіносценаріїв та працював з режисером Вімом Вендерсом

над кінострічками «Страх воротаря перед одинадцятиметровим», «Хибний рух», «Небо над Берліном».

Літературознавці кажуть, що Гандке – гарний письменник, однак вже кілька десятиліть пише в основному лише для себе, дозволяючи читачеві брати участь у власних філософських роздумах.

«Своєрідне мистецтво Петера Гандке – у виключній увазі до пейзажу і матеріальної складової світу, що зробило кіно і живопис його головними джерелами натхнення», – підкреслюють у Шведській академії.

Електронні ресурси:

Петер Гандке // Вікіпедія : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Петер_Гандке (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

Романцова Б. Петер Гандке й найсуперечливіша Нобелівська премія десятиліття // ЛітАкцент : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2019/10/12/peter-gandke-y-naysuperechlivisha-nobelivska-premiya-desyatilittya/> (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

Орлова М. Творчість Перера Грандке 70-х рр. у контексті літератури «нової суб'єктивності» // Питання літературознавства. – 2010. – Вип. 79. – С. 38 – 46. – Режим доступу: file:///C:/Users/Public/Downloads/Pl_2010_79_7.pdf (дата звернення 23.10.2019). – Назва з екрана.

У фонді центральної міської бібліотеки для доросли ім. Бориса Антоненка-Давидовича є в наявності книга Ольги Токарчук «Бігуни», з якою можна ознайомитися на абонементі. Твори Петера Грандке, нажаль, в бібліотеці відсутні.